Toimintasuunnitelma 2020-2021

Varhaiskasvatusyksikkö Himmeli- Perttu

Hyväksytty:

Eeva Tiihonen

Helsinki
Helsingfors

Helsingin varhaiskasvatusta ja esiopetusta määrittävät ja ohjaavat asiakirjat

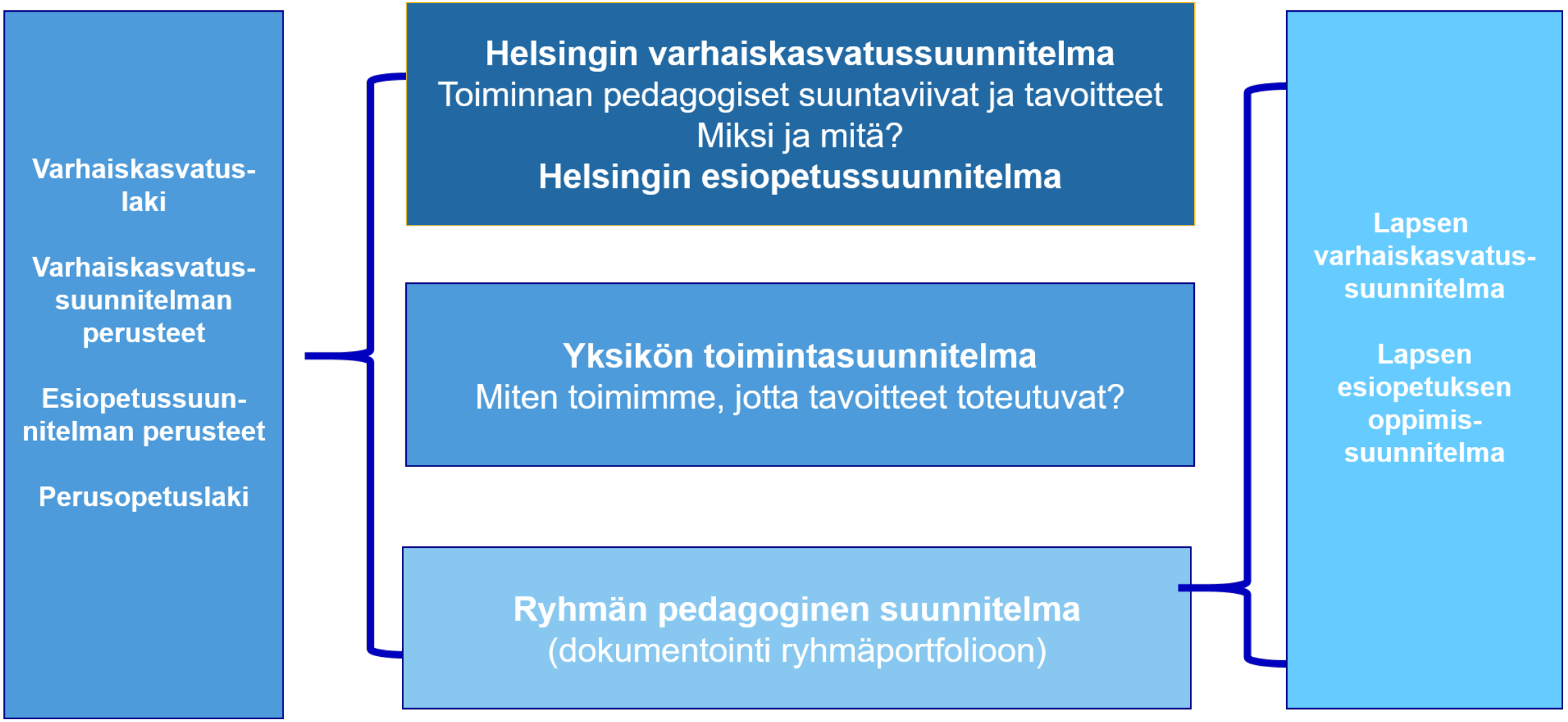

Toimintasuunnitelma

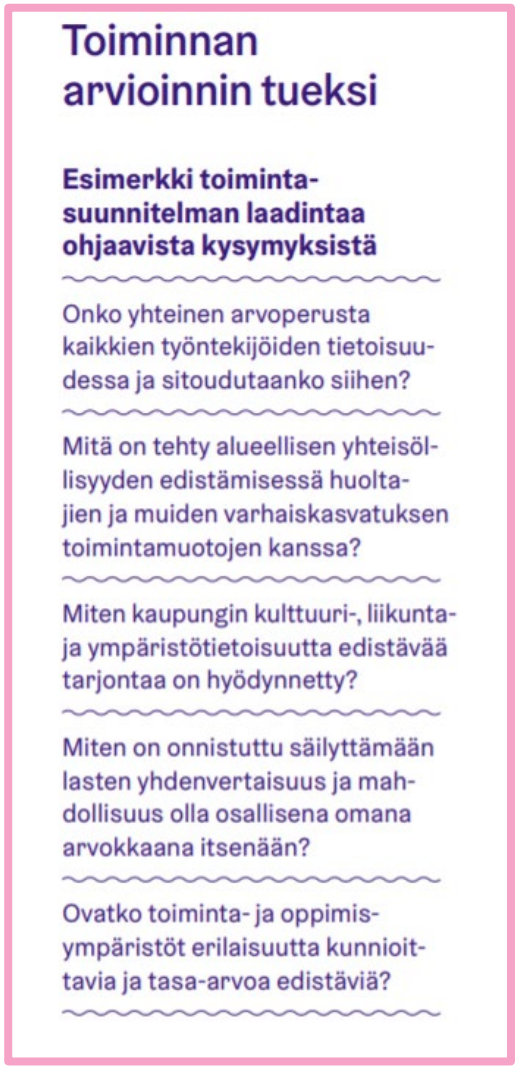

- Varhaiskasvatusyksiköt laativat vuosittain Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaan ja Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuvan toimintasuunnitelman. Toimintasuunnitelmassa kuvataan toiminnan järjestämisen pedagogiset periaatteet.

- Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmasta, esiopetussuunnitelmasta ja strategiasta nousevat tavoitteet ohjaavat toimintaa ja suunnitelmaan kirjataan toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

- Arviointi on systemaattista ja jatkuvaa ja se perustuu niille tavoitteille, joita Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmassa toiminnalle asetetaan.

Ryhmän pedagoginen suunnitelma – ryhmän toiminnan suunnittelu

- Lasten varhaiskasvatussuunnitelmiin (Lapsen vasu) kirjatut lasten vahvuuksista ja tarpeista nousevat pedagogiset tavoitteet ja toimenpiteet muodostavat pohjan ryhmän pedagogiselle suunnitelmalle ja toiminnan suunnittelulle.

- Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan laaja-alaisen osaamisen tavoitteet ja oppimisen alueet huomioiden.

- Esiopetuksessa ryhmän suunnitelman pohjan muodostavat Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmat ja esiopetuksen opetussuunnitelman tavoitteet.

Yksikön toimintakulttuuri

- Vuorovaikutus ja ilmapiiri
- Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
- Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus
- Oppimisympäristöt
- Leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustava yhteisö.
- Leikin merkitys.
- Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä.

Varhaiskasvatusyksikössämme kohtaamme jokaisen aikuisen, lapsen ja perheen yksilölliset piirteet sekä tarpeet huomioiden, myönteisessä ilmapiirissä.

Yksikkömme kaikki lapset tulevat kuulluiksi ja nähdyiksi kanssamme, mahdollistamme tämän lapsille pienryhmätoiminnalla: sensitiivinen kohtaaminen, havainnointi ja aikuisen läsnäolo.

Huoltajat tulevat nähdyiksi ja kuulluiksi arjen keskusteluissa päivittäin. Käytämme yhteistoiminnassamme myös muita kanavia, esim. kirjalliset kyselyt ja Korona-aikaan esiopetuksen vanhempainillat ulkona. Aloitus-, vasu- ja leops- keskustelemme kasvotusten, Korona-ohjeet huomioiden, Teams:ssa tai puhelimitse. Pidämme yhteyttä yksikön päiväkodeissa toimiviin vanhempaintoimikuntiin.

Huoltajilla on mahdollisuus vasu- ja leops- keskustelujen lisäksi, huolen tai tarpeen herätessä, toivoa keskustelua joko lapsiryhmän varhaiskasvatuksen opettajan tai moniammatillisen tiimin kanssa. Varhaiskasvatuksen opettaja toimii usein moniammatillisten tiimien koolle kutsujana. Otamme yksikössämme herkästi huolen puheeksi huoltajien kanssa, jos jokin lapseen liittyvä asia tai toiminta herättää huolta.

Tiedostamme varhaiskasvatusyksikkömme kulttuurisen, kielellisen ja katsomuksellisen moninaisuuden. Luomme myönteisen oppimisympäristön, jossa lapset yhdessä toisten lasten ja aikuisten kanssa vuorovaikutuksessa oppivat arvostamaan kulttuurista moninaisuutta.

Aikuisina olemme käytösmalleina lapsille yhdenvertaisesta ja tasa-arvoisesta kohtaamisesta sekä puheesta. Huomioimme erilaiset tavat toimia, keskustelemme asioista ja annamme tilaa kokeilla. Varhaiskasvatusyksikössämme myös aikuiset ovat oppijoita.

Kaikilla lapsilla on, ikätaso huomioiden, samanlaiset mahdollisuudet tehdä asioita ja iloita kokemastaan, tekemisestään sekä olemassa olostaan omana itsenään.

Korostamme toiminnassamme leikin merkitystä lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen ja hyvinvoinnin edistäjänä, annamme aikaa sekä mahdollisuuksia.

Esiopetuksen toimintakulttuurissa huomioidaan lasten ikätasoinen toiminnan tavoitteellisuus viimeisenä päiväkoti vuotena, ennen kouluun siirtymistä.

Kannustamme hyviin kaveritaitoihin

Varhaiskasvatusyksikkömme henkilöstö on käynyt Mini Verso- koulutuksen, joka tähtää ratkaisukeskeiseen toimintaan konfliktitilanteissa.

Uusille työntekijöille avataan Mini Verso- menetelmää sensitiivisen kasvatusotteen työvälineenä.

Lapset harjoittelevat konfliktitilanteiden ratkaisuja aikuisen johdolla sisäistäen tavan toimia ratkaisukeskeisesti.

Puhetta, konfliktitilanteiden ratkaisuissa, voi johtaa Mini Versossa käytetty puhehiiri tai muu lapsille tuttu ja turvallinen hahmo, lasten ikätaso huomioiden.

Aikuinen tiedostaa oman roolinsa merkityksen käyttäytymisen mallina.

Mini Verso on käytössä alle kolme vuotiaista esiopetukseen.

Tutustu Mini Verso – sovittelumalliin.

Varhaiskasvatusyksikössämme jokainen lapsi tulee huomatuksi hyvän kautta, uskomme myönteisen ilmapiirin kannustavan myönteisiin tekoihin ja hyvään vuorovaikutukseen.

Varhaiskasvatusyksikkömme Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen malli seuraavassa diassa.

Tähän malliin pohjaten käymme keskustelua kiusaamisesta jokaisen lapsen vasu- / leops- keskustelussa.

Vy Himmeli- Perttu, Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma toimintakaudelle 2020- 2021

Mitä kiusaaminen on?

Kiusaaminen voi olla fyysistä, sanallista tai psyykkistä kiusaamista. Kiusaaminen on tietoista ja sen tarkoituksena on aiheuttaa kiusatulle vahinkoa ja pahaa mieltä. Kiusaamista voi esiintyä näkyvänä tai piilokiusaamisena (ilmeet, eleet, ryhmästä pois jättäminen).

Kiusaamisen ehkäisy

Hoito-ja kasvatushenkilöstö havainnoi lapsiryhmän vuorovaikutussuhteita aktiivisesti ja huolehtii siitä, että jokainen lapsi saa positiivisia, myönteisiä vuorovaikutuksen kokemuksia. Ohjaamme lapsia turvalliseen, ystävälliseen ja toiset huomioonottavaan vuorovaikutukseen. Kiusaamisen ehkäisy edellyttää avointa vuorovaikutusta ja keskustelua vanhempien ja päiväkodin hoito-ja kasvatushenkilöstön välillä, (arkikohtaamiset, varhaiskasvatus-j a leops-keskustelut, vanhempainillat muu yhteistoiminta).

Kiusaamiseen puuttuminen.

Otamme ilmenneen kiusaamistilanteen viipymättä (heti) käsittelyyn. Asia käydään yhdessä läpi lasten kanssa, (yksitellen, tarvittaessa koko ryhmän kanssa). Kiusaamistilanteista keskustellaan myös yhdessä vanhempien kanssa.

Suunnitelman arviointi.

Hoito-ja kasvatushenkilöstö käy Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelman yhdessä läpi vuosittain, toimintakauden alussa. Toimivan suunnitelman edellytyksenä on keskustelu ja yhteiset arvot, vain siten saavutetaan yhteinen näkemys. Varhaiskasvatusyksikön Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma on osa leops-ja vasu-keskusteluja.

Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen varhaiskasvatus

- Vy Himmeli- Pertussa käynnistetään tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2020- 2021

- Suunnitelman laadinta käynnistyy vuoden 2020 loppuun mennessä tasa-arvo ja yhdenvertaisuustilanteen kartoituksella, siihen osallistuu koko työyhteisö.

- Kartoituksesta nostetaan alkuvuoden 2021 alkuvuoden aikana, tammikuun loppuun mennessä
  - 1-2 toimenpidettä, jolla edistämme tasa-arvoa yksikössämme
  - 1- 2 toimenpidettä, joilla edistämme yhdenvertaisuutta yksikössämme.

* Arviointi tilanteesta tammikuun lopulla 2021: Työstämme tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa paraikaa.

Esiopetus Varhaiskasvatusyksikkö Himmeli- Perttu

- Varhaiskasvatusyksikkö Himmeli- Pertussa toimii kolme esiopetusryhmää;
  - kaksi 14 lapsen ryhmää päiväkoti Himmelissä
  - yksi 21 lapsen ryhmä päiväkoti Pertussa

- Käymme jokaisen esiopetusikäisen lapsen huoltajan kanssa Leops- keskustelun, jossa laadimme henkilökohtaisen esiopetussuunnitelman yhdessä huoltajan kanssa esiopetusvuoden syksyllä. Suunnitelman arviointikeskustelun käymme esiopetusvuoden keväällä. Lapsi osallistetaan keskusteluun.
* Esiopetusta toteutetaan klo. 8.30- 13.00 välisellä ajalla, suurin osa lapsista jatkaa päiväänsä varhaiskasvatuksessa.
- Toiminnassamme huomioimme monipuolisesti lasten mielenkiinnon kohteet.
- Pedagogiset painotukset ryhmissä ovat: sosiaaliset taidot, ryhmässä toimimisen taidot, kielenkehityksen tukeminen ja tunnetaidot.
- Leikkitaidot ja aika leikille sekä leikin kautta mielikuvituksen kehittyminen ovat ryhmien toiminnassa keskeiselä sijalla.
- Toimimme pienryhmissä, liikumme lähiympäristössä sekä metsässä.
- Oppiminen tapahtuu leikkien ja toiminnallisesti, kynätehtäviä teemme jotta kirjaimet ja numerot muotoineen tulevat tutuiksi.

- Esiopetusryhmissä teemme yhteistyötä lähikoulujen Suutarinkylän koulun Nummen toimipisteen sekä Siltamäen ala-asteen kanssa.
- Toimintasuunnitelma yhteistyölle on tehty syksyllä 2020.
  - syksyllä on ollut yksi ulkoilutapahtuma, Jukolan kisat.
  - yhteistyö tulee laajenemaan, Korona-tilanteen hellittäessä, esiopetusryhmien kouluvierailuihin ja koulun alkuopetuksen vierailuihin esiopetusryhmiin.

* Esiopetuksessa tavoitteet suuntaavat kuusivuotiaan lapsen kehityksen mukaiseen toimintaan, kohti alkuopetusta. Yhteistoimintasuunnitelma koulujen kanssa edistää koulumaailman tutuksi tulemista.

- Esiopetuksessa toimii oppilashuolto, johon kuuluvat esiopetuksen psykologi ja esiopetuksen kuraattori. He toimivat hyvässä yhteistyössä esiopetusryhmän varhaiskasvatuksen opettajien kanssa ja tarvittaessa huoltajien kanssa.

Toimintakauden tavoitteet

Helsingin kaupungin strategiasta nousevat yhteiset tavoitteet:

1. Mahdollistamme jokaiselle oppijalle yksilöllisesti sopivia tapoja oppia ja opiskella.

- **TAE 2020 Digitaalinen ryhmäportfolio käyttöönotetaan jokaisessa päiväkodin lapsiryhmässä ja leikkipuistoissa. Portfolio kootaan kaikissa yksiköissä yhtenäiselle verkkoalustalle/digitaaliseen oppimisympäristöön. (syksy 2020)**

- Vy Himmeli- Pertussa mahdollistamme, lasten iän huomioiden, jokaiselle lapselle yksilöllisesti sopivia tapoja oppia ja opiskella.
- Ryhmäportfoliot tulevat kuvaamaan toimintaa ja avaavat toiminnan pedagogisuutta.

2. Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä

Rakennetaan kulttuuripolkua varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa (kevät 2021)

- **Tarkentuu talousarvioesityksen käsittelyn myötä.**

- **Varhaiskasvatusyksikkömme tavoite: Sensitiivinen vuorovaikutus**
- Jokaisella lapsella on oikeus fyysisesti ja psyykkisesti turvalliseen ja terveelliseen kasvu- sekä kasvatusympäristöön.

Tavoitteenamme on huomata hyvä systemaattisesti, hyödyntää jo Huomaa hyvä- luennon käyneiden sekä Positiivinen pedagogiikka –koulutuksen käyneiden oppeja. Kokoamme nämä yhdessä arjen työvälineiksi, sensitiivisen vuorovaikutuksen tueksi, varhaiskasvatusyksikössämme. Käytämme myös Huomaa hyvä – materiaalia sekä Positiivinen pedagogiikka kirjaa.

Varhaiskasvatuksessa aloittaminen

Aloittaminen varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatusyksikössämme tarjotaan huoltajille ja lapsille mahdollisuus tulla tutustumaan varhaiskasvatukseen, lapsen tulevaan ryhmään, ryhmän aikuisiin ja toimintaan.
Vallitsevat koronarajoitukset otetaan tutustumisessa huomioon.
Tutustumisaika on yhdestä kahteen viikkoa, lapsen yksilöllisestä tarpeesta riippuen.
Tutustumisaikana lapsen huoltaja on mukana. Varhaiskasvatuksen aloituspäivästä alkaen lapsen voi hetkeksi jättää tutustumaan omaan ryhmään ilman omaa huoltajaa.
Meille on tärkeää avoin vuorovaikutus lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvissä asioissa.
Aloituskeskustelu käydään tutustumisaikana, perheet saavat aloitukseen liittyvät asiapaperit joko keskustelun aikana tai aiemmin, tilanteesta riippuen.

Siirtyminen toiseen ryhmään

Lapsen siirtyessä uuteen ryhmään tai esiopetukseen pidetään yhteispalaveri, johon osallistuvat edellisen ja tulevan lapsiryhmän varhaiskasvatuksen opettajat. Huoltajille kerrotaan etukäteen ryhmän vaihdosta, jotka liittyvät useimmiten lapsen ikään ja päiväkodeissa lapsiryhmien muodostamiseen. Esiopetusikäiset lapset toimivat pääsääntöisesti vertaisryhmässä.

Lapsen vasun ja Leopsin laadintaan liittyvät yhteiset toimintatavat

Jokaiselle lapselle laaditaan yhdessä huoltajien kanssa varhaiskasvatussuunnitelma. Suunnitelman laatimiseen osallistuu lapsiryhmän moniammatillinen tiimi, varhaiskasvatuksen opettaja käy keskustelun huoltajien kanssa ja kirjaa suunnitelman.
Varhaiskasvatussuunnitelma ohjaa toimintaamme ja toimii pohjana pedagogiselle toiminannalle.
Toimintaa ja tavoitteita arvioidaan säännöllisesti.
Esiopetuksessa lapselle laaditaan lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma yhdessä huoltajien kanssa.

Varhaiskasvatukseen hakuvaiheessa huoltajille kerrotaan opinpolun jatkumosta, mikäli hakemus suuntautuu muualle kuin lapsen omalle oppilaaksi-ottoalueelle. Näin toteutamme lapselle tulevaisuudessa tuttua ja turvallista kasvuympäristöä sekä kaverisuhteita varhaiskasvatuksesta esiopetuksen kautta kouluun.
Avaamme myös opinpolun jatkumon tarkoitusta huoltajille.

Viestintä ja yhteistyö 1/2

Varhaiskasvatusyksikössämme viestintä tapahtuu päivittäisistä kohtaamisista viikoittaisiin viikkokirjeisiin (tulevaisuudessa sähköiset pedagogiset ryhmäportfoliot) ja puolivuosittain käytäviin vasu- sekä leops keskusteluihin.

Neljä vuotta täyttävien lasten huoltajien kanssa käymme Hyve4 keskustelun joka on yhteistyössä neuvolan kanssa.
Hoidon alkaessa käymme aloituskeskustelun.
Mahdollistamme tilannekohtaisesti lapsen tulon mukaan keskusteluihin, näin osallistamme lasta keskusteluun häntä koskevissa asioissa.

Korona-tilanteen väistyttyä voimme järjestää yhteisiä tilaisuuksia; juhlia, vanhempainiltoja ja koko päiväkodin tapahtumia.
Tässä hetkessä voimme järjestää tilaisuuksia rajoitetusti, Korona-ohjeistuksen huomioiden.

Olemme huoltajiin yhteydessä pääsääntöisesti sähköisin viestintä keinoin, viestimme whatsapp- ja tekstiviestein, sähköpostilla, ja puhelimitse.
Paperiset lomakkeet tai viestit on mahdollista saada pyydettäessä.

Asiakaskysely järjestetään varhaiskasvatuksessa joka toinen vuosi, tästä saatu palaute on tärkeää toimintamme kehittämiselle sekä hyvän jatkamiselle.
Huoltajien ehdotukset ja ideat varhaiskasvatusyksikkömme toiminnan sisällölliselle kehittämiselle ovat tervetulleita.

Meillä on mahdollisuus moniammatilliseen yhteistyöhön, johon huoltajatkin voivat osallistua lapsensa asioihin liittyen.
Neuvola päiväkodissa- toimintamalli on olemassa, tällä hetkellä ei mahdollistu.
Lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyviä asioita voimme keskustella moniammatillisissa tiimeissä, joihin kuuluvat tilanteesta riippuen kiertävä varhaiskasvatuksen erityisopettaja, terapeutit ja mahdollisesti varhaiskasvatuksen ulkopuoliset, hoitavat tai perheen yhteistyötahot.

Leikkipuistot, naapuripäiväkodit, liikuntapuistot ja kirjastot tarjoavat moninaista yhteistoimintaa. Alueen perhepäivähoitajille on nimetty ns. kaveri päiväkodit.

Viestintä ja yhteistyö 2/2

Yhteistyötahojamme ovat laaja-alaisesti , edellisten lisäksi:

* Suomi toisena kielenä – varhaiskasvatuksen opettaja
* Varhainen tuki - perhetyöntekijä
- Perheneuvola
- Lastensuojelu
- Lähikoulut, opiskelijat ja oppilaitokset
- Helsingin kaupungin kulttuuritoiminta
- Lähiseurakunta
- Esiopetuksen yhteistyötahoja ovat esiopetuksen kuraattori ja psykologi
- Koulupsykologi
- Esiopetuksen yhteistyökoulut ovat Siltamäen ala-aste, Suutarinkylän peruskoulun Nummen toimipiste.

Dokumentoimme toimintaamme
- huoltajille lähtevissä viikkokirjeissä, avaamme pedagogisesti suunniteltua, lasten mielenkiinnonkohteista lähtevää toimintaa.
- laitamme esille valokuvia toiminnastamme
- lasten työt tuomme nähtäviksi huoltajille niin ryhmien omissa tiloissa kuin yhteisissä tiloissakin.
- lapset saavat osallistua dokumentointiin esim. valokuvaamalla, piirtämällä ja kertomalla.
- Arjesta kerrotut tapahtumat huoltajille ovat päivittäistä dokumentointia.

Arvioimme toimintaamme
- Lapsilta ja huoltajilta saadun palautteen pohjalta, vasu- ja leops- keskustelut sekä asiakaskyselyt.
- Päivittäin keskustellen tiimeissä, sekä tiimien viikkopalavereissa.
- Henkilöstön viikko- ja pedagogisissa palavereissa.
- Henkilöstö pääsee arvioimaan omaa työtään Onni-keskusteluissa eli onnistumiskeskusteluissa yhdessä päiväkodinjohtajan kanssa.
- Toimintasuunnitelmat ovat muuttuvia, arjessa eläviä, arjenkäsikirjoja joita arvioimme säännöllisesti, vähintään kerran toimintakaudessa.